

Vellaat jää maksamati

Suomen murteiden *mAti*-rakenteen syntaksia ja semantiikkaa

Maria SARHEMAA – Jari SIVONEN

Helsingin yliopisto – maria.sarhema@alumni.helsinki.fi
Oulun yliopisto – jari.sivonen@oulu.fi

1. Johdanto

Nykysuomen yleiskielessä 3. infinitiivin eli Ison suomen kieliopin (VISK § 492, 121, 515) termein MA-infinitiivin abessiivi (myös *mAttA*-rakenne) on muotoa *ostamatta*, *tekemättä*, mutta murteissa se voi edustua myös geminaatattomana eli muodoissa *ostamat*, *tekemät*; *ostamate*, *tekemäte*; *ostamatin*, *tekemätin* ja *ostamati*, *tekemäti* (Kettunen 1969: kartta 36, Pantermöller 2010: 197–215, Hamunen 2019: 22). Tässä artikkelissa tarkastelemme viimeiseksi mainitun *ti*-loppuisen allomorfin eli *mAti*-rakenteeksi kutsumamme abessiivin käyttöä ja merkitystä suomen murteissa (1). Tutkimuksemme tavoitteena on selvittää, millainen on suomen murteiden *mAti*-rakenne syntaktisesti ja semanttisesti.

(1) *Mää luulen sillai, et neev vellaat jää maksamati.* (Loimaa)

MA-infinitiivin abessiivirakenteet toimivat syntaktisesti lauseissa sekä valinnaisina adverbialimääritteinä (2) että pakollisina elementteinä osana verbiliittomuotoisia predikaatteja (3) (VISK § 494). Perinteisemmän fennistisen tulkinnan mukaan jälkimmäisiä voisi pitää adverbiaaleina, jotka luonnehtivat predikaattiverbin ilmaiseman tekemisen tapaa, mutta tässä tarkastelussa olemme hyödyntäneet VISK:n esittämää verbiliittonäkemyä.

(2) *Lähdin huoneesta sanomatta sanaakaan.*

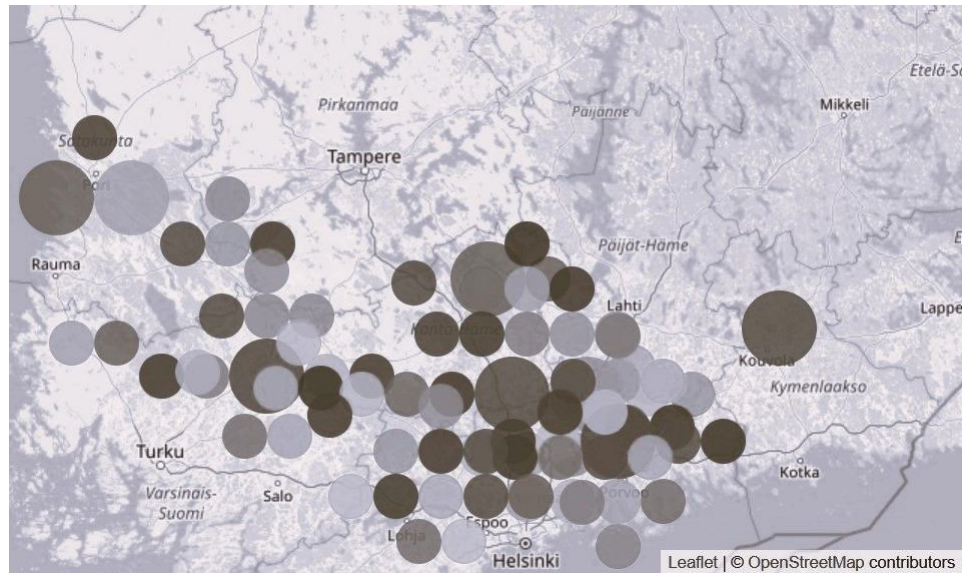
(3) *Liisa ei voi olla katsomatta uutisia.*

MA-infinitiivin abessiivin muotoja esiintyy kielessä myös adverbiksi leksikaalistuneina, kuten esimerkiksi *epäilemättä* (VISK § 390). VISK:n (§ 515) mukaan adverbeiksi leksikaalistuneilla muodoilla on usein *mAttOmAsti*-muotoinen synonyymi (esim. *väistämättä* vrt. *väistämättömästi*).

2. Tutkimusaineisto

Tutkimusaineistomme on 92 *mAti*-rakenteen sisältävää esimerkkilausetta syntaktisessa lähikontekstissaan. Olemme koonneet aineistomme Kielipankin Korp-käyttöliittymän avulla Digitaalisesta muoto-opin arkistosta (Helsingin yliopisto, suomen kielen, suomalais-ugrilaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos 2003), joka sisältää 403 963 murrelause-esimerkkiä eri puolilta Suomea yhteensä 160 paikkakunnalta. Olemme poimineet aineiston Korpin laajennetulla haulla hakusanalla ”sana loppuu *mati*” tai ”sana loppuu *mäti*”.¹ Olemme poistaneet hakutuloksista osumat, joissa ei esiinny tutki-
maamme rakennetta (esim. *mäti*, *samati* ’samaten’, *ammati* ’ammatin’). Ku-
vat 1 ja 2 näyttävät aineiston *mAti*-rakenteen esimerkkien levikin.² Kuvissa
ympyrän koko havainnollistaa esiintymien määrää ja väri eri verbileksemejä.

Kuva 1.
mAti-rakenteen levikki eteläisessä Suomessa

¹ Teimme vastaavan haun myös Lauseopin arkiston murrekorpuksista. Aineistoon sopivia osumia löytyi siitä kuitenkin vain kaksi, joten päädyimme keräämään tutkimusaineiston yksinomaan Digitaalisesta muoto-opin arkistosta.

² Kuvat on muodostettu Korp-käyttöliittymällä. Kartta: OpenStreetMap®, lisenssi Open Database. <https://www.openstreetmap.org/copyright>.

Kuva 2.

mAti-rakenteen levikki kokonaisuudessaan

Kuten kuvat 1 ja 2 osoittavat, aineistomme *mAti*-rakenteen esiintymät ovat peräisin pääosin hämäläismurteiden ja lounaisten välimurteiden alueelta. Aineistomme ja aiemman tutkimuksen (Kettunen 1969: kartta 36) valossa näyttää siten siltä, että muoto on käytössä etenkin näillä murrealueilla, kun taas muualla sitä ei juuri käytetä. Kuvasta 2 näkyy, että aineistossa on vain yksi esimerkki, joka on kuvan 1 kartan osoittaman alueen ulkopuolelta. Se on peräisin Ylihärmästä Etelä-Pohjanmaalta. On hyvä ottaa huomioon, että hämäläismurteiden ja lounaisten välimurteiden alueella on käytössä myös muita MA-infinitiivin abessiivin variantteja eikä *-mAti* siten ole yksinomainen alueilla esiintyvä muoto.

3. *mAti*-rakenteen syntaksia

Syntaktisesti *mAti*-rakenne esiintyy osana lauseen predikaattia, jolloin se muodostaa kieltomerkityksisiä verbiliittoja verbien *olla*, *jäää* ja *jättää*

kanssa, mutta se voi esiintyä lauseessa myös vapaana adverbiaalimääritteenä (ks. VISK § 452). Rakenteen esiintyminen verbiliitossa on selvästi yleisempää, ja aineistomme lauseiden *mAti*-rakenteista peräti 67 % edustaa verbiliittoa (4) ja 33 % adverbiaalimääritettä (5).

(4) *ne* [silakat] *perraatti koto-olois, osa perraattii ja osa jätettii perkaamati*. (Pori)

(5) *mää sanoin ihan noi huamaamati* [sen, mitä ei olisi pitänyt sanoa]. (Vihti)

Aineistomme *mAti*-rakenteiden infinitiiviverbit ilmaisevat tyypillisesti konkreettista toimintaa, mikä selittyy materiaalin laadulla. Murrehaastatteluja tehtäessä informantteja on tyypillisesti pyydetty kertomaan menneistä ajoista ja maaseudun arkielämästä, kuten maataloustöistä (ks. esim. Hakulinen 1924: 6, 9–11; ks. myös Virtaranta 1960: 187). Niinpä 92 esimerkin aineistossamme tyypillisimmät verbit ovat *syödä* (8 esiintymää), *maksaa* (4), *keritä* (3), *käs-keä* (3), *käydä* (2) ja *nähdä* (2), eikä *mAti*-rakenteen voi sanoa erityisesti suosivan mitään verbityyppiä. Myöskään verbiliiton osana ja itsenäisinä adverbiaalimääritteinä esiintyvien lekseemien välillä ei ole havaittavaa eroa.

Erityisesti puhekielessä ja vanhoissa suomen murteissa samassa lauseessa voi olla sekä kieltosana että toinen kieltomerkityksinen aines (ks. VISK § 1632, 1638, Pantermöller 2010: 17–27, Hamunen 2018: 363–364). Siten omaksi syntaktiseksi ryhmäkseen voi aineistostamme nostaa rakenteet, joissa kielteisyyttä ilmaistaan kahteen kertaan eli *ilman*-adverbilla ja *mAti*-rakenteella (6, 7).³ Normitetussa suomen yleiskielessä tällaista kaksoiskieltorakennetta pidetään kielenhuollon suositusten vastaisena (Ikola 1979: 35).

(6) *Välillä ne* [lehmät] *kyllä tuli kotio ilman hakemati*. (Hausjärvi)

(7) *Eikä kestännny kaua ku tuli meile kaks tuhatta markkaa takasin silloir rahaa ja, ilmam pyytämäti*. (Askola)

Ilman mAti -rakenne on suhteellisen yleinen aineistossamme (15 %). Sille näyttää olevan ominaista se, että lauseet, joissa se esiintyy, ilmaisevat jonkin puhujalle myönteisen asian toteutumista siten, että puhujan ei tarvitse nähdä (tavanomaista) vaivaa sen eteen. Esimerkin 6 tilanteessa lehmät saapuvat kopipiiriin omin neuvoin, ja esimerkissä 7 puolestaan puhutaan rahan saamisesta ilman sen pyytämistä.

Aineistossamme on myös *mAti*-rakenteita, joita voi pitää idiomeina. Esimerkki tällaisesta on lause (8). Siinä *mAti*-rakenne esiintyy iteratiivisena

³ VISK:n (§ 1632) mukaan näitä voi pitää myös *ilman*-sanana rektiona.

idiomikonstruktiona eli idiomaattisena rakenteena, joka sisältää toistoa (idiomikonstruktioista ks. Nenonen 2002: 27–28, Penttilä 2006: 17, Sarhema 2024: 19).

(8) *Koului pykätääm pykäämäti.* (Vihti)

Esimerkin 8 *pykätääm pykäämäti* muistuttaa Räsänen (2010: 114) tarkastelemaa MA-infinitiivin adessiivin sisältävää konstruktiota *näkemällä nähdä*. Siinä verbivartalo toistuu, MA-infinitiivin adessiivi intensifioi samakantaista finiittimuotoa ja tekemiselle syntyy tyypillisesti merkitys 'voimakkaasti' (Räsänen 2010: 114). Koska esimerkissä 8 MA-infinitiivi on abessiivissa, idiomien merkitys on ikään kuin päinvastainen adessiivilliseen konstruktion nähden. Konstruktion merkitys on myös sisäisesti ristiriitainen: jotakin tehdään ilman, että sitä tehdään. Rakenteen merkitys hahmottuu automatiiviseksi, eli lopputulos syntyy ikään kuin itsestään. Esimerkissä 8 kouluja siis rakennetaan vaivatta, ilman erityisiä ponnisteluja. Tällainen toistokonstruktio lienee harvinainen, sillä aineistossamme on vain tämä yksi esimerkki, jossa sama verbikanta toistuu finiittiverbissä ja *mAti*-rakenteessa, eikä esimerkiksi Räsänen (2010) tutkimuksessa ole tarkasteltu vastaavaa abessiivimuodon sisältävää konstruktiota lainkaan.

4. *mAti*-rakenteen semantiikkaa

4.1. Verbiliittojen merkitys

Silloin kun *mAti*-rakenne esiintyy verbiliitossa, se noudattaa yleiskielen MA-infinitiivin abessiivin yleistä merkitystä eli muodostaa kieltoimerkityksisiä verbiliittoja verbien *olla*, *jääda* ja *jättää* kanssa. Rakenteen ilmaisema kielto sijoittuu lause- ja lausekekiellon välimaastoon. VISK (§ 515) linjaa, että rakenne ei ole yhtä spesifinen kuin *en-* ja *mALLA*-rakenteet (*ostaen*, *ostamalla*) ja että se toimii molempien kielteisenä vastineena. Epäspesifisyys on ymmärrettävissä siten, että *mAti*-rakenne ilmaisee sen, mitä ei tehdä, jolloin voi jäädä eksplikoimatta se, mitä tehdään.

Intransitiivisilla *olla* ~ *jääda tekemättä* -rakenteilla on monipersonaisen passiivin piirteitä, kun taas transitiivinen *jättää tekemättä* on niiden kausatiivinen vastine (VISK § 452, 1615, 1627).⁴ Tällainen verbiliitto jäsentyy syntakti-

⁴ Luonnollisesti myös muiden verbien MA-infinitiivin abessiivin yhteydessä rakenne toimii samalla tavalla. Monipersonaisella passiivilla tarkoitetaan sitä, että finiittiverbin subjektina on se argumentti, joka aktiivimuotoisessa transitiivilauseessa olisi objektina, joten monipersonaisen passiivin voi muodostaa vain transitiiviverbistä (VISK § 1313, 1332, 1341).

sesti monipersonaisen passiivin tavoin. Siten rakenteen subjektina toimii MA-infinitiivin semanttinen patientti, ja subjekti myös kongruoi lauseen finitiiviverbin kanssa. Esimerkissä 9 lauseen syntaktisena, kongruoivana subjektina on substantiivi *velka*, joka on semanttisesti maksamisen kohde eli infiniittisen *maksaa*-verbin sisällöllinen ”objekti”. Semanttinen tekijä tai muu subjektiargumentti jää rakenteessa implisiittiseksi, mutta asiaintilassa esiintyvää taho- tonta osallistujaa voidaan ilmaista ablatiivisijaisen adverbiaalilla avulla (VISK § 1341). Niinpä esimerkissä 10 asiaintilan tekijää edustaa *minä*-pronominin tar- koite, ablatiiviagentti *minulta*, joka tyypillisesti saa lauseessa teemapaikkanen aseman (vrt. ⁵*Tämä velka on jäänyt maksamatta minulta*).

(9) *Velka on maksamatta. ~ Velat ovat maksamatta.*

(10) *Minulta on jäänyt tämä velka maksamatta.*

VISK (§ 1341) toteaa, että intransitiivisen infinitiivin yhteydessä *mAtta*-ra- kenteen subjekti on epäagenttiivinen (*Mies jäi tulematta kokoukseen*). Aiem- massa tutkimuksessa on kuitenkin jäänyt huomaamatta se, että intransitiivinen infinitiiviverbi itse saa rakenteessa usein transitiiviverbin piirteitä, jolloin lau- seen subjekti hahmottuu helposti infinitiivin ilmaiseman toiminnan kohteeksi verbin intransitiivisuudesta huolimatta. Esimerkiksi lauseissa *Talo on asu- matta*, *Yö on nukkumatta* ja *Elämä jäi elämättä* subjektien tarkoitteet hahmot- tuvat MA-infinitiivin osoittaman toiminnan kohteiksi huolimatta siitä, että infi- niittinen verbi on intransitiivinen. Näille yleiskielisille esimerkeille on omi- naista se, että infinitiivinä on sellainen verbi, joka voi muutoinkin saada niin kutsutun sisällönobjektin. Toisin sanoen infinitiivimuodossa esiintyvä verbi on intransitiivinen, mutta se voi saada objektin, joka sisältää saman leksikaalisen vartalon kuin verbi tai on muuten sille semanttisesti läheinen. (Hakulinen – Karlsson 1979: 179, VISK § 929.) Esimerkiksi intransitiivisen *asua*-verbin ob- jektina voi olla vain jokin semanttisesti rajattu objekti eli asumusta tai asumis- paikkaa ilmaiseva substantiivi (esim. *Pekka asui tätä taloa vain vuoden*). Aineistomme esimerkeissä tilanne on kuitenkin toinen. Esimerkin 11 infinitii- vimuodossa esiintyvän *alkaa*-verbin ei voi ajatella edellyttävän ainoastaan se- manttisesti tietynlaista kohdetta, vaan pikemminkin sen kohteena voi olla min- kä tahansa (usein prosessia ilmaisevan) sanan tarkoite. Siitä huolimatta lauseen subjekti *leikekirja* hahmottuu konstruktiossa toiminnan kohteena, eli puhe on leikekirjan kokoamisen tai täyttämisen aloittamisesta.⁵

(11) *Leikekirja o iha **alkamati** viäl.* (Laitila)

⁵ Esimerkin 11 infinitiivin merkitys on ’aloittaa tekeminen’.

Vastaavan kaltainen kyky ”muuttaa” intransitiiviverbi tilapäisesti transitiviseksi on niin kutsutulla resultatiivikonstruktiolla, jossa intransitiivinen verbi saa objektin ja toiminnan tulosta ilmaisevan adverbialin (esim. *Juoksin kenkäni puhki*) (Pälsi 2000: 211–212; ks. myös VISK § 449). Intransitiivisen infinitiiviverbin yhteydessä *mAti*-rakenteessa ei ole tulosta ilmaisevaa adverbialia, mutta siinäkin rakenne ilmaisee toimintaa, joka kohdistuu johonkin entiteettiin. Olennaista on se, että itse konstruktio ohjaa hahmottamaan intransitiiviselle (infinitiivimuotoiselle) verбилle semanttisen kohteen, joka edustuu lauseessa syntaktisena subjektina. Kyse on siten konstruktion vallasta infinitiivisen verbin leksikaaliseen semantiikkaan nähden (ks. Sivonen 2024: 224).

4.2. Adverbiaalimääritteiden merkitys

Adverbiaalimääritteenä toimiva kielteinen *mAttA*-rakenne ilmaisee, että hallitsevan lauseen kuvaama tilanne toteutuu tai voi toteutua ilman rakenteen tarkoittamaa toimintaa (ks. VISK § 515, 1262). Toisin sanoen jotakin tapahtuu ilman, että puheena oleva toinen, *mAti*-rakenteen ilmaisema tilanne toteutuu. VISK:n (§ 1262) mukaan abessiivisijainen adverbialia ilmaisee tavan lisäksi syytä, tulosta, perustetta, lupaa tai jonkin tilanteeseen liittyvän entiteetin puuttumista, ja käytämme tätä jaottelua oman semanttisen *mAti*-adverbiaalimääritteiden luokittelumme perustana. Kielteisen *mAti*-rakenteen tapauksessa kyse on siis siitä, että adverbiaalimäärite ilmaisee esimerkiksi syyn tai perusteen puuttumista, joskaan näiden välinen semanttinen ero ei aina ole yksiselitteinen.

Aineistomme 30:stä adverbiaalimääritteenä toimivasta *mAti*-rakenteesta suurin osa ilmaisee odotuksenmukaisesti predikaattiverbin kuvaaman toiminnan tapaa (ks. Hamunen 2018: 369–371, 2019: 120–121). Esimerkissä 12 adverbiaalimäärite *vastustamati* kuvaa sitä, että lauseen subjektin tarkoite (kissa) siirtyy ulos jouhevasti vastustamatta (ilmeisesti enemmän tai vähemmän pakotettua) liikkumistaan.

(12) *Se [kissa] meni sittev vastustamati [ulos].* (Hausjärvi)

Muita aineistossamme esiintyviä *mAti*-adverbaalimääritteen semanttisia tyyppejä ovat syy (13), peruste (14) ja lupa (15), joskin näiden esiintymismäärät otannassamme ovat niin pieniä, ettei ryhmien keskinäistä yleisyysjärjestystä ole mielekästä laskea. Esimerkissä 13 raha on saapunut puhujalle ilman, että sitä olisi erikseen pyydetty (= ilman syytä), esimerkissä 14 puheena olevaa aluetta voi pitää samana suona, koska se jatkuu samanlaisena katkeamatta (= ilman perustetta), ja esimerkissä 15 puhutaan siitä, voiko onkia ilman maanomistajan suostumista (= ilman lupaa).

- (13) *Eikä kestännä kaua ku tuli meile kaks tuhatta markkaa takasin silloir rahaa ja, ilmam **pyytämäti**.* (Askola)
 (14) *Se [Kilpisuo] on samaa suata **katkeemati**.* (Hausjärvi)
 (15) *[Ei] ilmam maanomistajaa **kuulemati** [saa onkia].* (Hausjärvi)

Kaikissa adverbiaalimääritteen tapauksissa lauseet ilmaisevat siis sitä, että hallitsevan lauseen kuvaama tilanne (rahan tuleminen, suon oleminen, onkiminen) toteutuu ilman, että *mAti*-adverbiaalimääritteessä ilmaistu toinen tilanne (pyytäminen, katkeaminen, kuuleminen) toteutuisi.

5. Lopuksi

Tässä artikkelissa tarkastelun kohteena on ollut suomen hämäläismurteissa ja lounaisissa välimurteissa esiintyvä *mAti*-rakenne eli MA-infinitiivin abessiivin *mAti*-loppuinen muoto (esim. *juomati*). Olemme tarkastelleet rakennetta syntaktisesti ja semanttisesti 92 murrelauseessa ja havainneet, että tyypillisimmin (67 %) rakenne esiintyy osana verbiliittoa verbien *olla*, *jäädä* ja *jättää* kanssa, mutta sitä käytetään myös adverbiaalimääritteenä (33 %).

Tarkastelussamme nousi esiin kaksi sellaista seikkaa, jotka ovat aiemmassa tutkimuksessa jääneet huomiotta. Ensinnäkin *mAti*-rakennetta voi käyttää konstruktiossa, jossa se esiintyy samakantaisen finiittiverbin kanssa (*pykätään pykäämät*), jolloin konstruktion merkitys on paradoksaalinen. Jotain siis tehdään ilman että sitä tehdään. Toisekseen *mAti*-rakenteessa intransitiivinen infinitiiviverbi voi saada transitiiviverbin piirteitä: vaikka verbi on intransitiivinen, lauseen subjekti hahmottuu toiminnan kohteeksi (*leikekirja on alkamati*). Tällaisessa tapauksessa konstruktio ohjaa hahmottamaan intransitiiviverbille semanttisen kohteen, joka syntaktisesti on lauseen subjekti. Konstruktion merkitys siis ikään kuin ylittää verbin intransitiivisuuden.

Olemme tarkastelleet tässä artikkelissa suomen murteiden *mAti*-rakenteiden syntaktisia ja semanttisia ominaisuuksia, mutta ei ole mitään syytä olettaa, etteivätkö esittämämme huomiot koskisi laajemmin myös muita murteiden MA-infinitiivin abessiivin esiintymiä.

Lähteet

Aineisto

Helsingin yliopisto, suomen kielen, suomalais-ugrilaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos 2003: Digitaalinen muoto-opin arkisto [korpus]. Kielipankki. Saatavilla <http://urn.fi/urn:nbn:fi:lb-201403261>

Kirjallisuus

- HAKULINEN, AULI – KARLSSON, FRED 1979: Nykysuomen lauseoppia. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 350. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- HAKULINEN, LAURI 1924: Opas suomen kielen murteiden sanavarain kerääjille. Suomi V:3. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- HAMUNEN, MARKUS 2018: *MATTI*-rakenteen kognitiivista semantiikkaa. *Virittäjä* 122/3: 356–386.
- HAMUNEN, MARKUS 2019: Tavattomat infinitiivit. Eräiden myötätapahtumisen infinitiivirakenteiden konstruktiokielioppia suomen murteissa. Helsingin yliopisto, Helsinki.
- IKOLA, OSMO 1979: Kielioppi ja kielenopas. In: Osmo Ikola (toim.), *Nykysuomen käsi-kirja*. Weilin + Göös, Espoo. 9–186.
- KETTUNEN, LAURI 1969: Suomen murteet III. Murrekartasto. Kolmas, supistettu laitos. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- KS = Kielitoimiston sanakirja. Kotimaisten kielten keskus, Helsinki. Saatavilla <http://www.kielitoimistonsanakirja.fi/> [viitattu 15.10.2024].
- NENONEN, MARJA 2002: Idiomit ja leksikko. Lausekeidiomien syntaktisia, semanttisia ja morfologisia piirteitä suomen kielessä. Joensuun yliopisto, Joensuu.
- PANTERMÖLLER, MARKO 2010: *Der finnische Abessiv. Veröffentlichungen der Societas Uralo-Altaica. Band 80*. Harrassowitz Verlag, Wiesbaden.
- PENTTILÄ, ESA 2006: It takes an age to do a Chomsky. Idiomaticity and verb phrase constructions in English. University of Joensuu, Joensuu.
- PÄLSI, MARJA 2000: Finnish resultative sentences. *SKY Journal of Linguistics* 13: 211–250.
- RÄSÄNEN, MATTI 2010: Päivä päivältä enemmän ja enemmän. Suomen toistokonstruktiota. Helsingin yliopiston suomen kielen, suomalais-ugrilaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos, Helsinki. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-10-6561-3>
- SARHEMAA, MARIA 2024: Jonnet ei muista ja urpot ei tajua sentraalisantroja. Etunimien appellatiivistuminen suomen kielessä. *Dissertationes Universitatis Helsingiensis* 64/2024. Helsingin yliopisto, Helsinki. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-9693-4>
- SIVONEN, JARI 2024: Tuloslauseen syntaktis-semanttista tarkastelua. *Sananjalka* 65: 223–232.
- VIRTARANTA, PERTTI 1960: Kielimiehenä Unkarissa v. 1960. *Virittäjä* 64/3: 185–197.
- VISK = HAKULINEN, AULI – VILKUNA, MARIA – KORHONEN, RIITTA – KOIVISTO, VESA – HEINONEN, TARJA RIITTA – ALHO, IRJA 2008: Iso suomen kieliopin verkkoversio. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Helsingin yliopiston suomen kielen ja kotimaisen kirjallisuuden laitos, Helsinki. URN:ISBN:978-952-5446-35-7. <https://scripta.kotus.fi/visk/etusivu.php>.

**The syntax and semantics of the dialectal form
of the Finnish *MA* infinitive abessive *mAti***

The article discusses a particular dialectal form of the Finnish *MA* infinitive abessive, namely, the so-called *mAti* structure (for example, *osta-ma-ti* buy-INF-ABE 'without buying'). The data consists of 92 dialectal clauses compiled from the Digital Morphology Archives. The analysis illustrates that in most of the cases (67 %), the *mAti* structure appears in a verb chain with the verbs *olla* ('to be'), *jääda* ('to stay') or *jättää* ('to leave'), whereas in 33 % of the sentences, it is an adverbial modifier. In addition, the analysis illustrates that in the *mAti* construction, an intransitive *MA* infinitive can act as transitive as its correlate is conceived as a semantic patient. The observations given in the article are likely to be applied also more broadly to other variants of the *MA* infinitive abessive in Finnish dialects.

Keywords: *abessive, Finnish dialects, semantics, syntax*

MARIA SARHEMAA – JARI SIVONEN